

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto *10 K, za pol leta 5 K, za četrlet 2*50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne pett vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 101.

V Gorici, v petek dne 17. decembra 1909.

Leto XI.

Franc Zlobec

župan in kmet v Ponikvah pri Avberu na Krasu

je naš kandidat za nedeljsko volitev. Njemu, pošteni možje volite, oddajte svoje glasove! Vsi na volišče!

Možje - volilci!

N katerim volilcem mogoče ne pride ta poslednji naš poziv pravočasno v roke. Volitev bodo najbrže uže končane. A tisti, ki se pravočasno dobe v roke današnji naš list, naj ga čitajo in dajo še drugim.

Možje volilci! Časi so resni! Bojuje se vera in nevera, liberalni svobodno misleči in krščanski možje! Ljudje ki hočejo iztrgati iz src našega ljudstva mir, vernost in ljubezen, so na delu! Skriti za njih plašči stoje njih črni naklepi, katere se boje še javno pokazati, ker vidijo, da čas za tako peklensko delo ni še prišel.

Hinavski potuhnjenci magari z rožencem v roki kričijo, da so oni boljši kristjani kot naši dušni pastirji in Vi, krščanski volilci! Prav nič pa jih ni sram v isti sapi nesramno trditi, da je »farjem« vera, cerkev in spovednica botega, ki mnogo nese in redi debele duhovne posode v farovžih, ki so podobni gradovom. Ali naj krščanski volilci molče na take perfidne in umazano-brezverske napade na sv. cerkev, sv. vero in našo rodoljubno duhovščino?

Ne, in ne! Obrekovanje in trganje vere iz src našega ljudstva je taka nesramna pisarija! Duhovščina, ki skrbi za dušni blagor člo eka, ki se žrtvuje, uči, svari in napeljuje k dobremu življenju ljudstvo, tako duhovščino nam Bog ohrani ter se bomo vedno in vedno za njo potegovali!

Bej pa moramo, možje volilci, bojevali proti zapeljivcem kmečkim

ki poznajo kmeta le ob volitvah, ga izjemajo z visokimi obrestmi, ga prezirajo, ki mu pravijo, da je polčlovek, hudobno otroče in neumen, fikfakovec, da je naš kmet zabil in pokvarjen. Za kmeta niso nikoli ničesar naredili! Več kot nesramen mora biti človek, da išče kmeta le takrat, ko ga potrebuje, drugače pa mu je kmet butelj!

Možje volilci! Vam ne usilujemo našega političnega prepričanja. Sami sodite, ali hodimo po pravi, po poti, katere se ne sme sramovati noben pošten krščanski mož. Naš program je jasen, naše delo govori glasno! Drugega tudi ne potrebujemo! Ljudstvo se je v ravnokar minulih volitvah pokazalo nam udano ter odobrilo naša pota.

Zadoščenje smo dobili s to udanostjo. Kakor nam je ljudstvo izreklo zaupanje, tako bomo tudi mi in naši voditelji zastavili nadalje vse moči v ljudski blagor!

S tem zaključujemo in z lahkim srcem pričakujemo nedeljskih volitev. Ljudstvo, še enkrat glasno povej, v katerem taboru si!

Obrežna cesta Trst-Tržič

(Dalje.)

Ko bo dospel na vršino, bo zagledal pred seboj kraško planoto, ki se razteza tja do Tržiča. Daleč na obzorju bo zagledal s snegom pokrite Alpe in na njih vnožju furlansko nižino z oglejskim zvonikom, in belvederške pažulke; razločno bo mogel videti izliv Soče, nadalje Gračež z laguno; lep pogled bo imel na odprto morje, in zasledujoč

istrsko obal do Trsta in Miramara, bo užival izredno krasen razgled.

Ko bo zapustil višino, ga bo vodila pot polagoma navzdol in v kol uri bo dospel na staro italijansko mesto v bližini prijaznega srednjeveškega starega gradu, ki nekako markira vhod v kopaljšča sesljanska: v bližini starodavnega „Sistilianum“, ki je priskrboval kamen za oglejske palače. Nato bo dospel v Devin in do gradu iz XV. stoletja, ki je vreden, da bi ga natančneje poznali. Nekoliko naprej od Devina bo mogel občudovati ograjen gozd cerov, ki je mogoče zadnji ostanek velikih kraških gozdov, ki so v njih do XVI. stoletja sekali Tržačani les za svoje ladjedelnice. Od tu v kratki oddaljenosti bo nenadoma zagledal izvirke skrivnostnega Timava, ki je bogat na vodi, a še bogatejši na čudnih bajkah in pripovedkah, ki so se ohranile skozi stoletja od zaroda do zaroda. Bližnja cerkev sv. Ivana je zgrajena na mestu, kjer je stal Diomedesov tempelj.

Čez Sv. Ivan bo prišel potnik do tržiških solnatožvepljenih kopelj, ki so poznana že iz rimljanskih časov; v VI. stoletju jih je zasula povodenj Soče in se-le 9 stoletij pozneje so zopet oživele; sedaj so popolnoma moderno urejene.

Po poti za temi kopelji bo dospel končno v mesto tržiško, ki leži pod trdnjavo, zvano „Rocca“, o kateri pravi ena pripovedka, da je rimljanska, druga pa, da je longobardska.

Namakanje tržiškega polja je naprava, ki je res vredna, da se jo obišče; izleti v lep park v Villa-Vicentina, v Oglej in Gračež so kratki, poučni in prijetni.

Če resumiramo vse to, pridemo do zaključka, da bo nova cesta zlasti za tujca velika privlačna sila.

Ako seštejemo neposredne in gotove dobrote in posredne koristi, ki pa niso nič manj gotove in ki jih bo donasala nova obrežna cesta interesentom, vladi, obema deželama, občinam, skupščinam ali zasebnikom, moramo priti do zaključka, da so vsi ti činitelji dolžni združiti svoje moči ne-le v namen, da se čim prej uresniči ta naprava, marveč da se uresniči v celem obsegu brez prikrajšanja, ki bi se v najbližnji bodočnosti pokazalo neprevidno.

(Dalje pride.)

Dopisi.

S Krasa. — Radovedni smo! Pred dvema meseci so „Soča“, „Edinost“ in „Kmečki glas“ živo priporočali Zlobca „Kmeta“ volimo „kmeta“, se je pisalo. „Vsi za Zlobca“! „Vsi zanj na volišče!“

Radovedni smo, kam obrnejo zdaj liberalci! In kam naši učitelji. Bomo videli, če so dosledni — možje!

Zapotok. — Govori se od nedelje sem, da so volitve v anhovsko starašinstvo, ki so se vršile spomladi letošnjega leta, razveljavljene.

Nekateri pravijo, da je v tej zadevi posredoval oziroma k temu veliko pripomogel znani Miha, drugi pa zopet pravijo, da gospodje v Gorici niso mogli vdobiti sposobnega župana

Bodi prvo ali drugo res; mi volilci ob italijanski meji protestiramo proti temu. Mi nismo radi tega tukaj, da bomo vedno volili; sedaj v drž. zbor, sedaj v deželni zbor, potem v županstvo, kakor se bode gotovim gospodom padlo.

Iz Rihemberga. Kmetje rihemberški! Komaj en mesec je od tega, ko nas je dopisnik liberalne „Soče“ in „Primorca“ sramotil pred celim svetom, da smo mi „sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi in da smo brez časti“. Po celi deželi in izven dežele je šlo to grdo in predrzno sramotenje, povsod so brali, da nimamo nič krščanskega na sebi in da smo brez časti. Ali nam more kdo vreči v obraz večje razžaljenje kot je to? Človek, kateri na tako razžaljenje molči, ga zasluži. Mi pa smo tega dopisnika imenovali tatu naše časti in obrekovalca našega poštenja in smo rekli, da zasluži, da bi ga z bičem naklestili. Ali nimamo prav? Kmetje, ali se bomo pustili tako grdo sramotiti mi, ki smo tukaj rojeni in tukaj krščeni, od človeka, ki nikoli ne gre v cerkev? Cel teden moramo trdo delati na zemlji, katero smo podedovali od svojih krščanskih starišev in katero bomo pošteno pustili tudi svojim otrokom, cel teden tudi pošteno in krščansko živimo, kolikor nam naše človeške slabosti dopuščajo, vsako nedeljo in praznik pa če le moremo gremo v cerkev, da storimo svojo krščansko dolžnost in da se priporočimo Bogu. Tako so delali naši stariši, tako delamo mi in tako učimo tudi svoje otroke. Zdaj pa pride človek, ki ga ni nikoli v cerkev in kateri je pravi

Naši volilci menda niso na glavo padli, da bodo volili liberalnega učitelja Vrtovca! Liberalci cele Slovenije so po tleh! Ljudstvo jih je zavrglo! Doli z njimi!

Ne volite tomajskega Vrana! Vran je kandidat tiste stranke, ki vse obljublja, nič pa ne naredi! Izkušnja to kaže! Kakoršni možje, taka stranka! Zabavljačem hrbet obrnimo!

Možje volilci! Deželni zbor mora delovati! Potrebe v deželi so velike! Pomagajte nam torej, da spravimo deželni zbor v pravi tir!

tem kmečkimi volilcem priporočiti in usiljevati tržana in trgovca za poslanca? Ali ni to že višek nesramne predrznosti in žalitve kmečkih volilcev? Ali ni to toliko, kot da bi se reklo: Ti kmet si butec, si tepec, si osel, iz tvoje srede ni najti poslanca, zato ukloni tilnik pred gosposko frakarijo in voli si za poslanca frakarja-tržana! Vprašamo: Ali morejo kmečki volilci voliti takega kandidata, če imajo le še kaj spoštovanja do sebe? Ne, in ne! To ve prav dobro tudi Gabršček, zato ne nameruje v Vrtovčevo kandidaturu drugega nego grdo zafrkacijo našega kmečkega ljudstva. In to iz maščevanja, ker obupan vidi, da ne najde v celi svoji stranki kmeta, ki bi hotel liberalno kandidaturu sprejeti. Prav gotovo je, da je tega prosil Štrekelja, ki zna komandujočemu Andreju najbolj vleči po dlaki in plesati po njega taktu, ali Štrekelj mu je gotovo rekel: Glej, prijatelj! Jaz sem že sit tega vednega propadanja, kakor so mi je prinesle letošnje volitve. Ali me hočeš še z eno sramoto obdariti, kateri Tvoj kandidat prav gotovo ne uide zdaj, ko so nam odpadla agrarna pleča? Ne, ne, je že dovolj blamaž. Idi dalje! In fabrikant liberalnih kandidatov je šel trkat v Tolmin, v rezidenco vstrajnega usiljivca za poslanstvo. To kisló vandranje s Krasa v Tolmin prikriva Gabršček v oklicu s stavkom: „Z dežele nam prihajajo zatrdila, da je naša stranka izbrala srečno kandidata, ki tiče kakor nalašč v splošno kurijo.“ Ha, ha, ha!

Somišljeniki kmetje in delavci! Kaj naj Vam rečemo o Vrtovcu? Da nima niti ene lastnosti, ki bi ga priporočala za poslanca. Nesposobnosti pa vse polno. Naj imenujemo le eno, ki ga prikuplja Gabrščeku, ker je izrezana po tega (Gab.) temperamentu. Vrtovec je trdoglavi mož in vrhu tega še neroden. Komaj je prišel iz Kopra v Brda za učitelja, se je že nerodno zaletel v tedanji „Soči“ v šolske učne načrte. Nevedni nerodnež je mislil, da so učni načrti zakon, ki se mora **dobesedno** zvrševati. Ta nerodnost ga je najbrže spravila iz Brd v Istro. In tak mož je ostal. Ali nimamo dovolj že enega (Gab.) v dež. zbornici? Če bi bil Vrtovec izvoljen, potem bi šele videli, kaj zmoreta Andrej I. in II.! No potem bi lahko dali na prodaj one belokrite hiše na šempeterski cesti! —

Zatorej, kmetje volilci! Proč z Vrtovcem! Živel naš bodoči poslanec, vaš tovariš kmet Zlobec!

Tomajski Vran ima zaslugo, da je ustanovil župansko zvezo za Kras. Tako ga priporoča „Glas“ za poslanca. Koliko je ta županska zveza koristila Kraševcem, o tem ne ve zgodovina ničesar povedati kakor to, da tej zvezi stoji na čelu tomajski Vran in bi najbrže vse skupaj pustil, da ni bil izvoljen predsednikom iste. Kake velikanske va-

tudi iz tega, da ni prišlo na prvo zborovanje niti toliko županov in podžupanov, da bi bili sklepčni. Slaba reklama za kandidata!

Po cerkvah bo grmelo prihodnjo nedeljo tako piše „Soča“. Mi pravimo, da po naših cerkvah ne bo grmelo prihodnjo nedeljo, pač pa je zagrmelo po glavah liberalcev in agrarcev dne 26. septembra in dne 5. oktobra in sicer tako hudo, da so glave zgubili in so se zagnali nazaj za šest let. Prihodnjo nedeljo pa hočejo liberalci prelomiti dano besedo in se hočejo že po dobrih šestih tednih zagnati naprej. Ako bo tudi ta dan grmelo po napredno-liberalnih glavah, seveda bodo „nunci“ krivi, kaj ne? Ne nunci, ampak sami bode te krivi, ako se v nedeljo vsuje toča po vaših hrbtih. Delati, za ljudstvo, ne pa isto le izžemat! To je vzrok toče in grmenja!

Zadnje golido gnojnice na naše može volilce je izlila včerajšnja „Soča“. Očita jim brezverstvo, bogokletje, nečistost, največjo propralost itd. Kakoršen je kak človek, tako misli o drugih. Drugega ne rečemo kakor le to, da volilci bodo že znali obračunati s psovalci poštenih mož!

„Soča“ je polna hvale za svojega kandidata „oberkmeta“ Vrtovca: Ničla so vsi izvoljeni poslanci nasproti njemu. Žal pa, da se je „Soča“ pozabila opozoriti javnost na njegov izreden govorniški talent. Tako kratkočasen je, da če bi mu bila sreča mila, da bi govoril kot poslanec v deželnem zboru, bi si njegov pobratim Andrej Veliki tekoma govora gotovo, radi same ginljivosti in kratkočasnosti visokodonečih puhlih fraz, izpulil polagoma vso brado. „Pa kot govornik ima še to lepo lastnost, da taji svoje lastne besede, katere je govoril, ali pa mu je politika tako zmešala glavo, da sam ne ve kaj dela. Ali mogoče ni res tako neomadeževani, liberalni kandidat.“ Andrej II. se li spominjate svojega duhovitega govora na 15 avg. t. l. Tako je bil duhovit, da ljudstvo še danes ga ne more pozabiti. —

V Dutovlje sta morala iti obdržavati shod mlada napredna dohtarja Puc in Podgornik minulo nedeljo. Tako je ukazal komandant naprednjakov. Preveč dobro se na shodu jima ni godilo, kajti agrarci so nekaj mešali in celo agrarni kandidat Vran je priletel na shod, da bi pobijal napredna koncipijenta in sebe usiljeval za poslanca. Pravijo, da je imel Vran več pristašev na shodu kot napredna koncipijenta. Zato tudi ni pustil Puc, da bi se volilo predsedstvo shodu, ker je videl nevarnost, da bi najbrže ne prišel niti do besede. Puc je govoril in govoril, odgovarjal pa mu je Vran in drugi. Konečno ker ni bil Puc več kos agrarnim zabavljicam, mu je priskočil na pomoč koncipijent Podgornik, ki se je pa vspel do gorostasne trditve, da narodno-napredna stranka ima previdno

drugah, ki so se ustanovile in se še ustanove. — Če ni nikoli dr. Podgornik povedal kake „resnične“, jo je na shodu v Dutovljah! Bravo dohtar! Vredni ste, da se Vas postavi na čelo tem naprednim „previdno zasnovanim“ zadrugam. Ako bi tirjali navzoči od Podgornika, naj navede tiste, previdno zasnovane napredne zadruge, ki so za našega kmeta uže mnogo dobrega napravile in sicer: da mu posojujejo denar po 5%, da mu preskrbujejo po ceni kmetijske potrebščine, umetna gnojila, modro galico, kolonijalno blago, sladkor, olje, sol, poper itd., bi najbrže mladi dohtar zijal z odprtimi ustmi. Tako farbanje pa je res preočitno. Slepac je zgrabi z roko! No, mladi inteligent si je mislil: Naj drži, kar more! Saj sam ne verujem, kar sem izbleknil. — Konec tega komedijskega shoda je bil, da niso bili ne agrarci ne liberalci ž njim zadovoljni. Seveda, ako bi odločevali le Dutovci, bi mogoče bilo kaj nade za agrarce ali liberalce. Teh je pa premalo. Zraven tega pa so priredili shod v ravno tisti občini, v kateri naši stranki nimajo kaj uzeti. Mogoče pa je, da so se s tem komedijskim shodom marsikateremu Dutovcu oči odprle in da obrne hrbet agrarcem in liberalcem, ki oboji slepijo ljudstvo s praznimi obljubami! Zlobec, njih so sed, naj bo poslanec, ki pozna njih potrebe. Kesali se ne bodo!

Kmet naj voli kmeta! — Tako so vpili agrarni liberalci na vse grlo ob volitvah. Sedaj pa, ko je postavila naša stranka pristnega kmeta z žuljavo roko in s kmečkim telovnikom za kandidata, sedaj to ne drži več! Na vse kriplje delajo proti kmetu Zlobcu in agitirajo za tistega tomajškega Vrana, ki ni tako kmečki kot naš Zlobec. Agrarci so mislili, da naša stranka se ne bo upala postaviti kmete za kandidate, zaradi tega so pisali, naj kmet voli kmeta. Medtem, ko šteje naša stranka med izvoljenimi poslanci najmanj polovico kmetov, nima agrarna stranka nobenega kmeta, marveč enega sodnega svetnika, enega odvetnika in enega gosposkega veleposesnika. Tako se torej ta reč maščuje! Kmet naj voli kmeta, vpijejo agrarci, dokler jim tako kaže. Ko jim pa to več ne kaže, silijo ljudi, naj volijo odvetnike in gosposke veleposesnike! Slepilci! — Naša stranka stoji na stališču, da imej tudi izobražen kmet dostop v deželni zbor poleg inteligentnih mož z višjo šolsko izobrazbo. To je v resnici tudi pokazala ob ravnokar minulih volitvah. Agrarni liberalci pa le farbajo ljudstvo, češ, naj kmet voli kmeta!

Liberalci ali agrarci — ena klobasa. To vedno trdimo! Dr. Puc je na nedeljskem shodu v Dutovljah snubil agrarce ter jih pozival, naj se spet vrnejo v liberalno stranko, iz katere so izstopili. Da so ostali tudi kot novopečeni agrarci liberalni, menda ni treba posebej povdarjati. Hočejo biti liberalci preko glav Gabrščekov, Pucov in Podgornikov. Saj to mi vedno trdimo. V slučaju ožje volitve jih bomo videli eden drugemu. Skušnje imamo. Agrarci so liberalci in kot taki nasprotniki kmetov posestnikov. Tomajski Vran je liberalec. Bil je vedno proti nam. Mož bi rad kaj veljal. Če ima kaj srca za ljudstvo, naj se doma v svojem županstvu zgane. Samo zabavljanje ga je! Liberalci so vsi enaki! Delati nič, toliko bolj pa kričati in ljudi hujskati. Liberalci ali agrarci, kar je vseeno, ne sme dobiti zaslombe pri našem ljudstvu. Njegova parola je: Nič delati, le zabavljati in hujskati. Preč s takimi troti!

Klerikalci pojdejo vsi voliti — vpije „Soča“. Da bi bilo res! O agrarcih pa molči. . . . Mari ne pojdejo tudi agrarci vsi na volišče? Seveda pojdejo. Zakaj ne vpije „Soča“, da pojdejo tudi vsi agrarci na volišče? Zato, ker ji je konečno vseeno, naj zmaga Vran ali Vrtovec. Potem pa bode pisala: „Dovolj je, da je zmagal protiklerikalni kandidat“. Potem se z Gabrščekom že

vas slikamo, kaj ne, liberalno-agrarni bratci!

Liberalci s „Sočo“ vred sami ne verujejo, da dosežejo velik uspeh pri nedeljski volitvi. „Soča“ od včeraj sicer poziva svoje somišljenike na volišče ter piše, da ni treba misliti na izid volitev, kakšen bo; piše nadalje, da je mogoča celo ožja volitev. „Soča“ naj se malo ozre za seboj, kam je prišla v par letih njenega mahanja in zaletavanja na vse strani. Strah jo mora obiti, ko vidi tako malo število pristašev za seboj. Lansko leto je bila zmaga gotova, letos pa niti na ožjo volitev ne upa. Kako se časi spreminjajo in se ž njimi oči ljudem odpirajo!

„**Kmečka stranka**“ ali prav za prav agrarno-liberalna stranka izgublja na deželi, vsaj tako „Soča“ trdi. Agrarci pa kljub temu prirejajo vsaki večer posebno v goriški okolici zakotne shodiče, na katerih hujskajo ljudi proti naši stranki. V kri in meso našega ljudstva pa je uže zašlo prepričanje, da vse agrarstvo potaplja očee se agrarne barke je sam švindel, humbug in šušmarstvo, zato ljudje agrarnim slepičem tudi nič ne verujejo. Obljubljajo in obljubljajo, a nič ne napravijo. Za prazen nič pa še pes z repom ne gane. Par teh agrarnih barantačev hoče živeti na kmečka ramena. Kmetje pa spregledujejo in se ne puste krasti iz žepov krone za lenuhe, katerim delo smrdi.

Agrarci naredijo najboljši mir, da pojdejo voliti našega (liberalnega) kandidata. Tako čitamo v torkovi „Soči“. Nam je vseeno, naj volijo tega ali onega. Vsekako značilno je, kako „Soča“ moleduje pri agrarnih liberalcih, ona „Soča“, ki je tako ponosno pisala, da je za njo skoro cela dežela, a vidi sedaj, da so za njo le še ostanki, ki jih meče na cesto naša in agrarno-liberalna stranka.

Naš kandidat za nedeljsko dopolnilno volitev je:

Franc Zlobec,
župan in kmet v Ponikvah
pri Avberu na Krasu.

Ti ubogi Vrtovec. — V okrožnici, katero razpošilja po deželi izvrševalni odbor narodno-napredne (liberalne) stranke, čitamo tudi te besede: „Živo občuti (Vrtovec) sam na svoji koži vse bridkosti in težave, ki tarejo našega kmeta in posestnika“. Ali ni to mučenik, da mu ga ni in mu ga tudi ni bilo para, odkar svet obstoji. Čujte, ljudje božji! Vrtovec „čuti na svoji koži vse bridkosti in težave, ki tare našega kmeta in posestnika“. Res trda mora biti ta Vrtovčeva koža, da ne počí pod „vsemi“ težavami. Volilci! Ali ne vidite, kako se liberalci z Vami norčujejo?! V nedeljo pokažite jim, da ste teh šal do grla siti!

Tolminski Ferrerovci na delu. — V pondeljek 13. zvečer podučeval je g. kaplan Tomšič petje v cerkveni hiši tik farne cerkve. Kar naenkrat prifrči debel kamen skozi okno in da ni bilo zavese, bi gotovo koga ubil ali vsaj ranil. To dejstvo pač kaže v jasni luči sad liberalne vzgoje, liberalnih listov, hujskanja proti duhovščini, vere, sploh vsega, kar le količkaj diši po krščanstvu. Za temi junaki so pa skriti drugi, ki se drže za omikane in napredne, a mladino hujskajo itd. Za danes ne rečemo drugega kot: Slava naprednemu Tolminu, da vzgaja take junake!

Iz politične službe. — Tržaški namestnik je pooblaščen od ministra za notranje reči imenoval namestništvenega tajnika barona Baum pl. Appelshofen voditeljem okrajnega glavarstva v Tolminu, nadalje je premestil in sicer: namestništvenega koncipista Maksimilijana Wrischer k okrajnemu glavarstvu v Volokam, namestništvenega koncipista dr.

Agrarni in liberalni poslanci so utekli iz deželnega zbora, ker se jim ni posrečilo nasilstvo nad našimi poslanci ter s tem onemogočili prepotrebno delovanje istega!

liberalec z dušo in telesom, in nas zmerja in sramoti, da smo „sodrga“, da nimamo nič krščanskega na sebi in da smo brez časti! Ta tat naše časti in obrekovalec našega poštenja pa se še ponaša, da je večina občinarjev na njegovi strani in njegovega mišljenja, ker so pri zadnjih volitvah v splošni skupini v naši občini zmagali liberalci. Pošteni rihenberški kmetje, to ne sme več biti! V nedeljo pokažimo vsi, da se ne pustimo strahovati in komandirati od človeka, ki nas tako grdo sramoti. Vsi oddajmo na volišču glasovnice, na katerih stoji zapisan kandidat naše katoliške slovenske ljudske stranke, Franc Zlobec. Tovariši, tako storimo vsi, da ostane tat naše časti in obrekovalec našega poštenja z dolgim nosom. Potem ostane tudi pri občinskih volitvah še z daljšim nosom. Kmetje, pokažimo, da nismo sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi, in da nismo brez časti, kakor nas blati ta tat naše časti in našega poštenja!

Pristaši S. L. S.

Iz Dutovelj. — Pri nedeljskem liberalnem shodu se je oglasilo k besedi neko revče, iz Avberja ki se je lotilo govoriti čez našega kandidata Zlobca. Reklo je ono človeče, da je g. Zlobec vedno hrepnel po mandatu, bodisi pod tem ali onim praporom. Da temu ni res tako, je pač očitno, ker do kandidature ne more priti mož, za katerega ljudstvo ne mara. Da je pa g. Zlobec sedaj kandidat za deželni zbor, je to najboljše spričevalo za njega, ker smo ga mi, kraški volilci, sami predlagali vodstvu S. L. S. za kandidata. In nikdo ne bo dvomil, da bi bili to storili brez da bi ga dobro poznali. Samo ono revče ni z njim zadovoljno, ker nima sam onih lastnostij, ki so potrebne za ljudsko zastopstvo bodisi v deželnem zboru ali v občinskem stareštvu. Ubogo revče pazi raje na tvojega bika in morda ti bo znal on povedati, kako se imaš v takem slučaju obnašati.

Politični pregled.

Državni zbor.

V poslanski zbornici je nastal torej neizprosni boj med „Slovansko Jednoto“, med vlado in med strankami, ki to Slovanom sovražno vlado podpirajo. Posredovanja med vlado in med „Slovansko Jednoto“, katera je vodil načelnik poljskega kluba, prof. Glabinski, so ostala brezvspešna. Vlada je hotela ostati pri svojem starem, Slovanom skrajno sovražnem kurzu. Hotela je še nadalje plesati, kakor so ji Nemci godli, a Slovani so se te godbe naveličali. Minila jih je potrpežljivost in zagnali

svoje pravice in so tudi prav storili. Če ne gre z lepa, moralo bo iti pa z grda. Slovani tvorimo veliko večino prebivalstva tostranske države polovice, doprinašamo več krvnih in denarnih žrtev zanjo in zato naj se damo komandirati od oholih Nemcev?! Naj mirno gledamo, kako se oni pod zaščito in s pomočjo sedanje vlade polastujejo naših dežel ter nas hočejo uslužniti celo v domači naši hiši?! Ne! Tega Slovani ne smemo več trpeti, marveč porabiti in zastaviti moramo vse moči, da bode temu neznosnemu stanju enkrat konec. Kakor rečeno, večina nas je Slovanov v tostranski državni polovici, doprinašamo največ krvnega in denarnega davka, v parlamentu imamo tudi večino, a pri vsem tem sedi danes v kronskem svetu, to je v ministerstvu 9 Nemcev poleg par Slovanov. 9 Nemcev pravimo, ki se za naše opravičene zahteve prav nič ne zmenijo ki imajo za vse naše pritožbe gluha ušesa in jim je edino le to sveto, kar nemško diha in čuti.

Prememba tega krivičnega vladnega sistema je torej zahteva „Slovanske Jednote“. „Slovanska Jednota“ ne zahteva nič drugega nego jednako pravico za vse narode, ki živijo v tostranski državni polovici. In ker se noče vlada tej zahtevi udati, zato poprijela se je „Slovanska Jednota“ zopet orožja, ki je v parlamentarni borbi na razpolago — začela je namreč zopet z obstrukcijo.

Sklenila je to v sredo predpoludne parlamentarna komisija „Slov. Jedn.“ z 10 glasovi proti 6. Vladne stranke, doznaveši za ta sklep „Sl. J.“, sklenile so, da bi obstrukcijo premagale, obdržavati permanentno sejo, ki naj bi trajala, če bo treba do 31. decembra t. l. V predsedništvu so razdelili ure za uradnike, sluge in stenografe. Podpredsedniki se menjajo s predsednikom v predsedstvu. Vladne stranke so se zavezale, da bo 130 poslancev vedno na mestu. Po hodnikih, v klubovih in odsekih sobah so vse pripravili za odpočitek. Poslanci so prinesli seboj domino, šah in karte, da preganjajo čas. Igra se celo v zborovalnici.

„Zistemarji“ ne upajo, da porazijo Slovane, ki imajo z Rusini nad 140 poslancev.

Bitko je pričel češki agrarec Kotlař s svojim nujnim predlogom glede ustanovitve visoke šole za živinozdravnike v Pragi. Govoriti je začel v sredo ob 1 uri in 7 minut pop. in je govoril do 2 ure po polnoči. Torej celih 12 in pol ur. Med njegovim govorom so bili burni prizori med galerijo in med češkimi poslanci Galerija je namreč psovala obstrukcioniste, a ti so proti vmešavanju

je biti večkrat izpraznjena. Za Kotlař-em je govoril posl. Seliger. Za Seliger-jem je govoril dr. Holly 4 ure, namreč do 6. ure in pol zjutraj. Nato se je vršilo glasovanje o tem prvem nujnem predlogu (— vseh skupaj jih je 37 —), ki je bil odklonjen. Ob 7. uri je začel utemeljevati drugi nujni predlog posl. Spaček, ki je govoril do poludne.

Ob 1. uri je začel govoriti češki agrarec Lisy, ki je govoril do 8. ure in en četrt zvečer. Tudi ta drugi nujni predlog je bil odklonjen. Na vrsto je prišel tretji nujni predlog, katerega je stavil posl. Padour, ki je končal govoriti ob 1. uri in 5 minut po pet in polurnem govoru. Za njim je začel govoriti češki agrarec Hirsch, ki je danes zjutraj ob 1. uri in pol začel svoj govor.

Tudi sinoči so bili v poslanski zbornici hudi kravali. Galerije so bile natlačene socialnih demokratov in nemških nacionalnih študentov, ki so hudo razgrajali in peli vsakovrstne pesmi. Tudi nemški poslanci v zbornici so začeli peti. Konečno so bile galerije izpraznjene in ni bil več dovoljen pristop nanje za minolo noč.

Državnozbornsko zasedanje odgodeno.

Zadnja poročila pravijo, da bode, ako se ne zgodi kaj nepričakovanega, državnozbornsko zasedanje že jutri odgodeno. Na razpust drž. zbora vlada sedaj baje še ne misli, ker ne pričakuje od novih volitev nič dobrega zase. Dr. Krek je predlagal v „Slovanski Jednoti“, naj bode vložen v posl. zbor. nujni predlog, ki naj pride v razpravo pred vsemi drugimi, s katerim se zahteva taka sprememba poslovnega reda, da bode vsaka obstrukcija v zbornici nemogoča. Nemci, ti hipavci, ki sikajo strup in žveplo na „Slov. Jedn.“ zaradi vnovič zapričete obstrukcije in za katere je danes obstrukcija nekaj strašnega in neodpušljivega, so se koj oglasili proti takemu predlogu. češ, obstruirati smemo samo mi in nikdo drugi.

Povratak v „Zvezo južnih Slovanov“.

Dalmatinski poslanci Ivčević, Biankini, Perić in Vuković, ki so poleti izstopili iz „Zveze južnih Slovanov“, so se v sredo zopet vrnili v klub.

Koadjutor za dr. Grušo.

Z Dunaja se poroča, da dobi dunajski nadškof dr. Gruša zaradi svoje visoke starosti koadjutorja. Kot kandidata sta bila imenovana škof grof Huyn in tržaški škof dr. Nagl, a kakor se poroča, ne prideta v poštev, ker baje postane koadjutor solnograški pomožni škof.

Novi poljski gosposkozbornični člani.

„Gazeta Narodova“ poroča, da bodo imenovani v gosposko zbornico Poljaki dr. vitez pl. Korytowski, bivši posl. grof Adam Goluchowski in lvoški vseučiliški profesor Tadej Wojciechowski.

Proces srbsko-hrvatske koalicije proti dr. Friedjungu.

Na Dunaju se vrši že teden dni pred tamošnjim porotnim sodiščem tiskovna pravda, katero so naperili poslanci srbsko-hrvatske koalicije proti pisatelju historikerju dr. Friedjungu in proti odgovornemu uredniku lista „Reichpost“, ker sta jih ta dva v raznih člankih osumila, da so bili tudi oni deležni na protiavstrijski zarotni akciji, ki bi bila imela svoj sedež v Belemgradu in sicer v društvu „Slovenski jug“. Ta proces vzbuja občno pozornost ne le v Avstriji, marveč tudi v drugih državah in se bavijo z njim vsi isti. Prvi hip so bili Slovanom sovražni listi, posebno dunajski, od veselja vsi iz sebe, ker je Friedjung predložil nekaj fotografiranih dokumentov tičočih se zapisnikov raznih tajnih sej društva „Slovenski jug“ v Belemgradu, v katerih je bilo med drugim tudi govora o denarnih svotah, ki naj bi se dale raznim osebam v Bosni in na Hrvatskem, s katerimi naj bi se oživitvorilo protiavstrijsko gibanje v

teh dokumentih imenovane tudi osebe, ki so bile v stiku z odborom omenjenega društva in ki so člani srbsko-hrvatske koalicije. Posebno veselje je napravil dunajskemu židovskemu časopisju priča baron Chlumecky, ki je bil nekaj časa političen uradnik v Dalmaciji in ki je trdil, da je dal pri neki priliki tožitelju, časnkarju in hrvaškemu poslancu Supilu, 200 kron v politične svrhe, da bi ta kot časnkar nastopal proti srbskemu gibanju. A veselje dunajskega židovskega časopisja je bilo kratko, kajti tožitelji nastopili so dokaz resnice, da so vsi Friedjungovi dokumenti falsifikati ter da Friedjung igra v tej aferi prav jednako vlogo kakoršno je igral pri veleizdajniškem procesu zloglasni Našić. Supilo pa je zahteval, naj se zasliši kot priča med drugimi tudi podpredsednik dalmatinskega namestništva, Tončić, ki bode dokazal, da so izjave barona Chlumeckega neresnične. V torek, sredo in večeraj je bil zaslišen kot priča predsednik društva „Slovenski jug“ v Belgradu, vseučiliški profesor kazenskega prava, Marković, ki je neovržno dokazal, da so Friedjungovi dokumenti falsifikati.

Naš kandidat za nedeljsko dopolnilno volitev je:

Franc Zlobec
župan in kmet v Ponikvah pri Avberu na Krasu.

Darovi.

Za „Božičnico“ „Šol. Doma“ so darovali gg.: J. J. K 50, J. Kopač, svečar K 5, dr. F. Kos K 10, Fr. Plohl, šol. svetnik K 3, J. Fistravec, prof. K 2, dr. Ujčić, prof. K 2, družina Poniž-Faganel K 10, ga Milena Papež, profesorjeva K 3, Grof Alf. Coronini K 20, H. Cazafura, predsednik okrož. sod. K 10, msg. J. Pavletič K 5, J. Hrovatin, naduč. v p. K 5, J. J. K 1, Matija Rutar, viši sodni svetnik K 2, dr. H. Stepančič, sodni svetnik K 5, prof. Gvaiz 5 K, Ida Pečenko 5 K, N. Škrober 5 K, Marija Tuma, odvetnikova 10 K, profesor I. Ivančič 20 K, dr. Al. Franko 10 K, Teodor Hribar, trgovec 10 K, ga Katarina Potočnik 10 K, ga Zina Vazzar 5 K, I. Rustja 3 K; p. n. gg. trgovci v Gorici so darovali: I. I., klobučar 15 kap, Potatzky 5 parov čížemcev, 12 parov ženskih nogavic, 18 parov moških nogavic, Braunitzer 3 pare spodnjih hlaščič, 3 volnene vrhne rute, Josip Čulot 1 par čížmov, 4 srajčice, 4 pare ženskih nogavic, ga Pich 12 kap. (Pride še.)

Našemu upravništvu je došlo: Valentin Kumar, okr. šol. nadzornik v Gorici 6 K.

Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Zaupnike prosimo prav uljudno, da nam nedeljski vspeh volitev blagovole sporočiti **brzobjavnim potom** tako, da nam bo mogoče uže v nedeljo konstatirati konečni vspeh.

Volilci, pozor! — V občinah, kjer imajo večino nasprotniki, zahtevajte od volilnega komisarja, da sprejme ljudi naše stranke v volilno komisijo. Po volitvi shranite izkaznice za morebitno ožjo volitev. Glasovnic ne kažite na sprotnim agitatorjem; pri zadnjih volitvah so zamenjavali nasprotniki našim volilcem glasovnice.

Volitveni švindeli. — Tak naslov zasluži liberalni volilni oklic v „Soči“ za tolminskega Vrtovca. Kdo pa je ta večni liberalni kandidat Vrtovec! „Soča“ sama pravi, da je tržan in trgovec. Dobro! Kateri stan pa daje ogromno večino volilcev v splošni kuriji? Menda

